

УДК 338.1

Ірина Федішин

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

АНАЛІЗ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Iryna Fedyshyn

ANALYSIS OF MACROECONOMIC DEVELOPMENT OF UKRAINE

Без жодних сумнівів можна стверджувати, що зараз держава Україна переживає найсильнішу з моменту свого створення кризу. Інфляція, різкі коливання курсу валют, зростання цін, зростання зовнішнього боргу, девальвація гривні, корупція, а також неефективні реформи, недосконалість законодавства і Податкового кодексу зокрема похитнуло економічний розвиток держави і спровокувало негативні тенденції для розвитку економіки та суспільне напруження. Рівень соціальних виплат для незабезпечених верств українського населення значно скорочено відповідно до норм та правил, що існують в ЄС.

Після майже двократного (48,9%) падіння реального виробництва промислової продукції в Україні впродовж 1991–1999 рр., зумовленого адаптацією відповідних підприємств до пострадянських умов [1] у 2000 р. в Україні вперше з часів незалежності було зафіксоване зростання реального ВВП, яке насамперед було пов'язано зі стрімким збільшенням експорту. Протягом 2000–2008 рр. середньорічні темпи приросту реального ВВП становили 6,9%. На тлі економічного піднесення та пом'якшення соціальних проблем відбулось гальмування структурних та інституційних реформ, необхідних для забезпечення стабільного довгострокового розвитку економіки. В результаті, коли зовнішня кон'юнктура змінилась в другій половині 2008р., реакція економіки на негативний зовнішній шок була різкою. За результатами 2009р. реальний ВВП України скоротився на 15,1% [2]. Динаміка реального та номінального ВВП України за 2010-2014 рр. (рис. 1) свідчить про те, що обсяг номінального ВВП у 2014 році в порівнянні з 2013 роком зріс майже на 112 млрд грн, або до 107,7 %, у той самий час обсяг реального ВВП у 2014 році впав на 80 млрд грн і зрівнявся з показником реального ВВП 2010 року. Такі значні перепади, коли номінальний ВВП зростає, а реальний падає, відбувається під час інфляції в зв'язку з ростом цін на товари та послуги з одночасним скорочення обсягів виробництва, споживання (надання) цих товарів (послуг). У підсумку скорочується купівельна спроможність населення та падіння рівня життя.

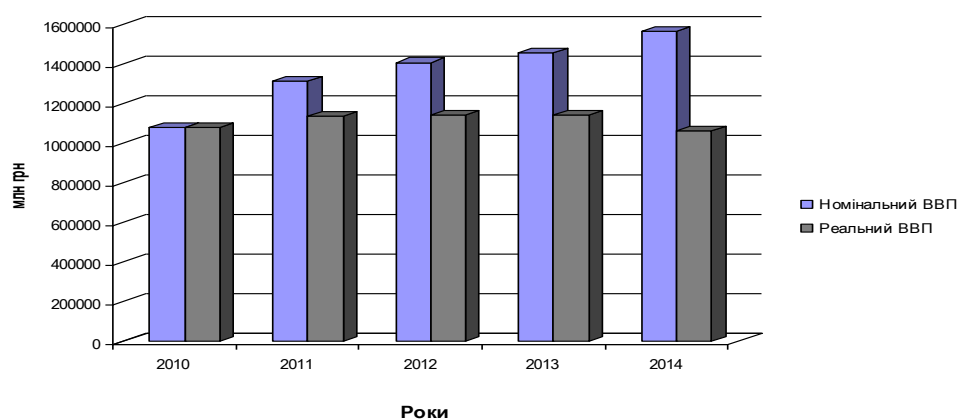

Рисунок 1. Динаміка реального та номінального ВВП України за 2010-2014 рр.[3]

Одним з найбільш точних способів оцінки економічного розвитку держави являється ВВП на душу населення. Динаміка ВВП України на душу населення у період з 2004 по 2015 рр. показує тенденцію збільшення даного показника з 2004 до 2008 року, виняток становить 2009 рік – спад на 3,2% у гривневому вираженні та 34,6% у доларовому еквіваленті. З 2012 року відбувається різкий спад показника із 122,1% до 107,3%, тобто на 14,8%. У 2014 році статистичні дані свідчать про збільшення номінального ВВП на душу населення на 12%, однак присутній спад даного показника на 25,2% у доларовому еквіваленті [4].

Підсумки грудня 2015 року засвідчили наявність низхідної динаміки переважної більшості макроекономічних показників.

Що стосується інфляції, то уявлення про масштаб даного показника можна отримати на підставі дефлятора ВВП, який за даними Державної служби статистики України за третій квартал 2015 року позначений на рівні 37,8%, а інфляція в Україні в 2015 році виросла до 43,3% [5] і досягла максимального значення за останні 20 років.

Криза стає дедалі глибшою та складнішою, розповсюджуючись на грошово-кредитну, соціальну сфери, створюючи несприятливий клімат для іноземного інвестора, інноваційної діяльності вітчизняних підприємств, й невпинно погіршуючи соціальне самопочуття та очікування суб'єктів ринку й пересічних громадян.

Для стабілізації економіки, на нашу думку, необхідно не руйнувати державний сектор, а комерціалізувати його діяльність, посилити його функції як рівноправного суб'єкта ринкових відносин.

Головна мета фінансово-економічної політики на сучасному етапі – забезпечення сталого зростання внутрішнього валового продукту. Передусім це стосується промисловості, яка має значний потенціал для вагомого нарощування конкурентоспроможної продукції. В умовах нестабільної економіки постановка питання про визначальний вплив функціонування вітчизняних підприємств, як структурної одиниці економіки, на кінцеві результати їх діяльності стає особливо актуальною. В даний час діяльність українських промислових підприємств переважно орієнтована на впровадження жорсткої економії, що є ефективним засобом виживання в кризових умовах лише в короткостроковій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Турченко О.В. Кризові дисбаланси та детермінанти активізації інвестиційної діяльності підприємств / О.В. Турченко // Вісник Сумського національного аграрного університету. – Суми, 2009. – №2
2. Бураковський І., Мовчан В. Вплив торговельної політики на людський розвиток. Оцінка потреб України у галузі сприяння міжнародній торгівлі: аналітичний звіт / І. Бураковський, В. Мовчан. – К. : Регіональне бюро ПРООН для Європи та країн СНД, 2011 – 132с.
3. Квартальні розрахунки валового внутрішнього продукту України за 2010–2014 роки [Електронний ресурс]. Статистичний збірник. Державна служба статистики України / за редакцією І.М. Нікітіної, Київ, 2015.- С.18 Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Валовой внутренний продукт Украины. Фінансовий портал Мінфін. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua/index/gdp/>
5. Державна служба статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>